

BESKÆFTIGELSE 26. oktober 2019

DEBATINDLÆG

Arbejdsudbud er ikke den vigtigste økonomiske valuta

Skrevet af

Lars Andersen

Direktør

Fokus i den politiske reformdebat har de seneste år været domineret af at øge arbejdsudbuddet. Det enøjede fokus på arbejdsudbuddet har skygget for en vigtigere debat: Nemlig fokus på produktivitet. Og det er ærgerligt, da det er hovedkilden til vores velstand.

Kontakt

Direktør

Lars Andersen

📞 40 25 18 34

✉️ la@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Senest med præsentation af regeringens finanslov blev det bl.a. i Berlingske diskuteret, om arbejdsudbuddet mon steg med 125 eller 0 personer. Det fik bl.a. De Radikales finansordfører til [at efterlyse](#) en økonomisk motor og initiativer til at øge den samlede velstand.

Der har udviklet sig en forfejlet konklusion i erhvervsorganisationerne, på Christiansborg og i mediedanmark om, at vækst og velstand defineres af arbejdsudbuddets størrelse. Faktisk er arbejdsudbuddet en af de mindste kilder til velstanden i Danmark.

Produktiviteten – som angiver hvor meget værdi hver beskæftiget skaber (pr. time) – er den væsentligste kilde til øget velstand i Danmark. Det har de økonomiske vismænd tidligere konkluderet. De skriver, at produktiviteten er klart den vigtigste bidragsyder til stigninger i indkomsten. Derfor spiller [timeproduktiviteten](#) den altafgørende rolle for velstanden.

I vismændenes produktivetsrapport fra 2017 fremføres det, at Danmarks velstand pr. indbygger i perioden 1966-2016 er vokset med 1,8 pct. årligt. Timeproduktiviteten har bidraget med 2,4 pct. om året – altså med mere end velstandsfremgangen siden 1966.

Fra 2013 til 2018 steg velstanden med 1,4 pct. om året. På trods af, at der var fuld gang i arbejdsudbudsreformerne med et bidrag på ca. 50.000 personer, så bidrog arbejdsudbuddet 'kun' med 0,3 pct. om året, mens produktiviteten bidrog med 1,1 pct. om året. Og det var vel at mærke år, hvor produktivitetsudviklingen blev betegnet som sløv.

Når vi har et højt produktivetsniveau i Danmark, så er det bl.a., fordi vi har investeret i uddannelse, forskning, innovation og såvel den fysiske som den digitale infrastruktur. Derfor er det de politikker, der i virkeligheden er mest interessant, når snakken falder på en 'økonomisk motor'. Det er i hvert fald de politikker, der er afgørende for vores velstand.

Derfor er det ærgerligt, at der har bredt sig den misforståelse, at hvis arbejdsudbuddet ikke øges, så øges vores velstand ikke. Det er forkert.

Det store fokus på at øge arbejdsudbuddet kan skyldes, at det for politikere og økonomer er lettere at komme med svar på, hvordan arbejdsudbuddet øges, end det er at komme med politikker, der øger produktiviteten. Men hvis vi lader os forføre af de nemme og simple politikker, så reducerer vi vores potentiale for velstand.

Vi har allerede gennemført arbejdsudbudsreformer til den store guldmedalje i Danmark. Fremadrettet vil vores pensionsalder også stige år efter år. Det spor er dermed slet ikke færdigt endnu. Men flere fremtrædende økonomer har efterlyst et skifte i reformdebatten mod 2. generationsreformer. De argumenterer for, at efter et hav af udbudsreformer, så er der ikke mange lavthængende frugter tilbage. Fokus bør skifte fra kvantitet til kvalitet.

Når vi eksempelvis skal vurdere finansloven, så skal vi have øje for de områder, som betyder noget for vores produktivitet. Vi må som økonomer ikke lade os forføre af de simple tiltag, der alene fokuserer på arbejdsudbuddet.

For vores fremtidige velstand betyder det langt mere, at de store besparelser på uddannelse via omprioriteringsbidraget bliver droppet, end om arbejdsudbuddet bliver 500 personer større eller mindre.

I diskussionen af, hvordan vi øger velstanden i Danmark, skal vi væk fra den politisk enøjede møntfod arbejdsudbud. Vi skal have fokus tilbage på produktiviteten og acceptere, at der ikke nødvendigvis er nemme Excel-løsninger, der kan implementeres med et snuptag. Den sikreste vej til at sikre velstand og produktivitet er at prioritere forskning, innovation, uddannelse, infrastruktur, aktiv arbejdsmarkedspolitik og høste de erhvervspolitiske og teknologiske muligheder, der ligger i en ambitiøs klimapolitik. Det vil være en økonomisk motor, der vil gøre Danmark rigere.

Indlæg bragt i Berlingske d. 26. oktober 2019